

Utlåtande 2006:130 RI+VIII (Dnr 303-1101/2006)

Insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Redovisningen av uppdraget avseende insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm godkänns.
2. Kommunstyrelsen, renhållningsnämnden, marknämnden och stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, och styrelsen för Stockholm Stadshus AB anmodas, att fortsätta arbetet med att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för en ökning av produktionen av biogas genom rötning av matavfall genom insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm i enlighet med vad som framgår i detta utlåtande.
3. Uppdraget ska redovisas under hösten 2006.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut följande

Stadsdirektören tillika VD för koncernen Stockholms Stadshus AB ges i uppdrag att leda utredningsarbetet.

Föredragande borgarråden Annika Billström och Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav i budget för 2006 renhållningsnämnden och Stockholm Vatten AB i uppdrag att under ledning av stadsledningskontoret kartläg-

ga hur 35 procent av allt matavfall i Stockholm kan behandlas biologiskt och öka produktionen av biogas genom rötning av matavfall.

Ärendet

Renhållningsförvaltningen och Stockholm Vatten AB har genomfört ett samarbetsprojekt för att kartlägga förutsättningar och möjligheter för en ökning av produktionen av biogas genom rötning av matavfall. Varje part har arbetat fram underlag inom sitt ansvarsområde. Resultatet av arbetet läggs fram i en gemensam rapport ”Insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm, 2006-02-28” – *bilaga*.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har berett ärendet.

Mina synpunkter

Det är viktigt att Stockholms stad långsiktigt kan säkerställa behandlingen av matavfall med tillräcklig kvantitet och till rimliga kostnader. Målet är att till 2010 biologiskt behandla 35 procent av matavfallet, vilket stämmer överens med det nationella målet.

Den utredning som igångsattes i samband med budgetarbetet i syfte att klargöra hur staden kan säkerställa att målen kan uppnås visar att det är fullt möjligt att genomföra den strategi som majoriteten har påbörjat för att komma tillrätta med matavfallet och för att i högre grad kunna behandla detta biologiskt.

I samband med beredningen av rapporten har ett antal frågeställningar identifierats som bör belysas ytterligare, bl.a. vad gäller fördjupade analyser kring intäkts- och kostnadskalkyler och huvudmannaskap. Dessutom bör utredas vilken lokalisering för förbehandlingsanläggningen/arna som är den mest optimala. Det är angeläget att de förslag som redovisas också tar hänsyn till och prioriterar tekniker och rötningsmetoder som innebär att restprodukten blir så ren att den kan återföras som näring till jordbruket. På så sätt åstadkommes ett slutet kretslopp. Det är också viktigt att hitta metoder för att omhänderta rena restprodukter, t.ex. genom torkning och förbränning.

Mot bakgrund av att det är en viktig och strategisk investering bör således staden under ledning av stadsledningskontoret få i uppdrag att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för en ökning av produktionen av biogas genom

rötning av matavfall genom insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm i enlighet med vad som framgår i detta utlåtande.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Kristina Axén Olin* (m) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå borgarrådets förslag till beslut, samt
2. därutöver anföras.

Trots att källsorteringen har blivit så komplicerat att bara de största entusiasterna följer den fullt ut, vill den styrande majoriteten ytterligare försvåra för Stockholmarena genom att införa kompostering och rötning av matavfall. Målsättningen är att 35 procent av matavfallet ska sorteras ut från hushåll och restauranger.

Vi motsätter oss detta experiment. Svenska Naturskyddsföreningen har också i sin avfallspolicy tagit avstånd från detta. Storskalig kompostering eller rötning är inte det bästa sättet att ta tillvara hushållens matavfall. Kompostering har hittills mest levererat dålig lukt och en slutprodukt som ingen vill ha. Otroliga mängder växtnäring skapas som innehåller en mängd olika gifter och det finns heller ingen marknad för så mycket växtnäring. I Göteborg har försök med kompostering av matavfall och annan biomassa genomförts med bristfälliga resultat. Trots detta väljer de styrande med miljöpartiet i spetsen att genomföra detta storskaliga projekt med biologisk behandling.

Både från kompostering och från rötning avges metan som har 20 gånger större påverkan på växthuseffekten än koldioxid. Vid effektiv förbränning i avfallsvärmeverk däremot destrueras alla mikroorganismer och nästan alla kemiska föroreningar samtidigt som avfallet utnyttjas som biobränsle för att ge bl.a. fjärrvärme.

Om miljöpolitiken ska få någon folklig uppslutning och trovärdighet, är majoritetens uppmaningar om att allt avfall ska sorteras kontraproduktivt. Genom att fokusera på sortering av det miljöfarliga avfallet förhindrar vi den likgiltighet som annars riskerar att breda ut sig. Medborgarna ska inte tvingas att kompostera falukorvar och överbliven hundmat för att på så sätt lära sig att sortera ut det verkligt farliga avfallet.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Redovisningen av uppdraget avseende insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm godkänns.

2. Kommunstyrelsen, renhållningsnämnden, marknämnden och stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, och styrelsen för Stockholm Stads-
hus AB anmodas, att fortsätta arbetet med att ta fram underlag för ett
genomförandebeslut för en ökning av produktionen av biogas genom
rötning av matavfall genom insamling och biologisk behandling av
matavfall i Stockholm i enlighet med vad som framgår av detta utlå-
tande.
3. Uppdraget ska redovisas under hösten 2006.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning av kommunfull-
mäktiges beslut följande

Stadsdirektören tillika VD för koncernen Stockholms Stadshus AB ges
i uppdrag att leda utredningsarbetet.

Stockholm den 31 maj 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Viviann Gunnarsson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söder-
lund* (alla m) och *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvis-
ning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Vi har tidigare uttalat vår oro för den storskaliga kompostering som nu föreslås på grund av de många frågetecken som finns kring denna. Den ökning som nu föreslås känns även allt för orealistisk. Vi är tveksamma till en storskalig kompostering med begränsade avsättningsmöjligheter till skillnad från satsningar på biogas. Det är bra med en fortsatt satsning på biogas och glädjande är även de senaste prognoserna som visar på bättre resultat för röttningsanläggningar. Frågetecken finns dock kring lönsamheten och möjligheterna till storskalig produktion samt den snabba ökning som man nu föreslår, vilken torde var mycket svår att genomföra på så kort tid.

Riskerna med storskalig kompostering av matavfall måste beaktas med tanke på problemen med hanteringen. Organiskt material som kan innehålla farliga ämnen eller innebära smittorisker ska inte komposteras eller rötas. Storskalig kompostering och

rötning kan därför skapa problem med tanke på de stora flödena, riskerna med t.ex. miljö- och hälsofarliga ämnen och smittorisker som finns samt de krav på kontroll som detta skulle kräva.

Däremot är kompostering där det är möjligt att ha en god kontroll och kvalité på avfallet samt där det finns en god efterfrågan på kompostjord positivt.

ÄRENDET

Bakgrund

Stockholms stad har som mål att till år 2010 separat samla in och biologiskt behandla 35 procent av allt matavfall i staden.

Kommunfullmäktige gav i budget för 2006 renhållningsnämnden och Stockholm Vatten AB i uppdrag att under ledning av stadsledningskontoret kartlägga hur 35 procent av allt matavfall i Stockholm kan behandlas biologiskt (det s.k. ”35-procentsmålet”) och öka produktionen av biogas genom rötning av matavfall.

Ärendet

Renhållningsförvaltningen och Stockholm Vatten AB har genomfört ett samarbetsprojekt för att kartlägga förutsättningar och möjligheter för en ökning av produktionen av biogas genom rötning av matavfall. Varje part har arbetat fram underlag inom sitt ansvarsområde. Resultatet av arbetet läggs fram i en gemensam rapport ”Insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm”, 2006-02-28 (*bilaga*). I rapporten redovisas tekniska, ekonomiska och miljömässiga förutsättningar för hela behandlingskedjan och förslag till en gemensam systemlösning för behandling av insamlad matavfallsmängd genom nyttjande av Stockholm Vattens röttningsanläggningar. Projektet är finansierat av Miljömiljarden.

I rapporten anges att det finns förutsättningar för att uppfylla 35 procentsmålet och samtidigt öka produktionen av biogas vid Stockholm Vattens befintliga röttningsanläggningar. Insamling av de aktuella avfallsmängderna bedöms klaras till år 2010. Insamlingen beräknas inte komma att bli dyrare än nuvarande insamlingssystem. Kostnaderna för nödvändiga investeringar (insamlingssystem, förbehandling, transport, mottagning och rötning) bedöms uppgå totalt till ca 160 – 170 mnkr. Utredningen bedömer att det finns flera intressenter på marknaden och att de utökade mängder biogas som tillkommer vid rötning av matavfall vid bolagets anläggningar kommer att kunna avsättas. Man bedömer också att det inte kommer att vara några svårigheter att finna framtida avsättningsmöjligheter för den producerade rötresten.

I rapporten har flera alternativa platser för lokalisering av en förbehandlingsanläggning studerats. Renhållningsförvaltningen och Stockholm Vatten föreslår gemensamt att den fortsatta utredningen inriktas mot att finna en optimal lösning med rötning av hela mängden avfall i Henriksdal och att förbe-

handling i första hand sker i Högdalen. Rapporten föreslår att även de övriga alternativen, d v s Farsta och Lövsta finns med som alternativa lokaliseringar i det fortsatta utredningsarbetet.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har berett ärendet.

Arbetet har letts av stadsledningskontoret i en styrgrupp och representanter från Stockholms Stadshus AB, Stockholm Vatten AB och renhållningsförvaltningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 mars 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Rapporten visar att det finns förutsättningar för att uppfylla 35 %-målet och samtidigt öka produktionen av biogas vid Stockholm Vattens befintliga rötningsanläggningar. Kontoret anser därför att arbetet bör drivas vidare genom en arbetsgrupp med representanter från renhållningsnämnden, marknämnden och stadsbyggnadsnämnden samt Stadshus AB och Stockholm Vatten AB. Uppdraget till gruppen bör vara att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för en ökning av produktionen av biogas genom rötning av matavfall genom insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm.

Utredningen bör klarlägga förutsättningarna för etablering av en förbehandlingsanläggning på de i rapporten förordade platserna. Vidare behöver säkrare kostnadskalkyler utarbetas och frågan om huvudmannaskap studeras ytterligare. Utredningen bör också fördjupa kunskapen kring tekniska frågor samt beskriva en mer komplett bild över hur ett system för insamling och behandling av matavfall för biogasproduktion kan utformas och införas. För att klara stadens mål att till år 2010 separat samla in och biologisk behandla 35 % av allt matavfall i staden är det av högsta vikt att detta arbete inleds snarast. Uppdraget bör redovisas senast under hösten 2006.

Stadsledningskontoret föreslår att redovisningen av uppdraget avseende insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm godkänns; kommunstyrelsen, renhållningsnämnden, marknämnden och stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, och styrelsen för Stockholm Stadshus AB anmodas, att fortsätta arbetet med att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för en ökning av produktionen av biogas genom rötning av matavfall genom insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Uppdraget ska redovisas under hösten 2006. Därutöver föreslår stadsledningskontoret att stadsdirektören tillika VD för koncernen Stockholms Stadshus AB ges i uppdrag att leda utredningsarbetet

Bilaga

Rapport *Insamling och biologisk behandling av matavfall i Stockholm*,
2006-02-28.